

GENERALITAT VALENCIANA

Camps, el Berlusconi valencià

El poder del Partit Popular al País Valencià és incontestable. De fa tretze anys és instal·lat a la Generalitat i ha guanyat comici rere comici. Com a la Itàlia de Berlusconi, el control mediàtic i un discurs tan simple com efectista han estat indispensables per a consolidar l'omnipotència dels conservadors. EL TEMPS analitza els mecanismes propagandístics que Zaplana va idear i Camps ha perfeccionat per garantir l'èxit dels populars en territori valencià.

EL TEMPS

Francesc Camps, acompanyat de Rita Barberà en una processó del Corpus celebrada a València. S'hi sent comodíssim, en aquesta mena d'actes.

El cavaliere valencià treballa al carer dels Cavallers. On, si no. Des d'allà, com a inquilí del deliciós palau gòtic de la Generalitat, amb una panoràmica privilegiada de la basílica de la Mare de Déu dels Desemparats i de la Seu de València, Francesc Camps, un veí de bona família i amb fermes conviccions religioses que en començar a estudiar dret va afiliar-se a Aliança Popular, governa amb determinació els cinc milions de valencians.

Ho fa mirant d'imitar Rita Barberà, la persona que el 1991, quan Camps encara no n'havia fet 30, va introduir-lo en la política com a regidor del cap i casal. Si ara fa uns quants anys Barberà va ser capaç de dir enèrgicament, només de trepitjar Milà, que València "es otro nivel", Camps ha hiperbolitzat la fórmula –no debades, ell parla en nom de tot el país– i afirma ara que "la Comunitat Valenciana és un lloc de referència arreu del món".

Un centre neuràlgic que ha ressuscitat, com enlloc més, la privilegiada relació entre poder polític i Església catòlica. A la plaça de la Mare de Déu, l'un i l'altra

Cavallers, va de bo!

Conscient que s'ho pot permetre, Francesc Camps construeix un País Valencià a mida. Ofega les universitats públiques alhora que defensa les privades i inverteix en actes plens de pompa; cultiva la complicitat amb l'Església mentre blinda companys imputats per la justícia, pressiona els mitjans de comunicació i dedica diners públics a l'autopromoció. Res ni ningú no l'atura. Per què? En parlen damnificats i experts en opinió pública.

els separen cent metres, però els darrers anys aquesta distància s'ha empetitit. El cardenal arquebisbe de València, Agustín García Gasco, compta amb el suport in-

condicional de Camps, en la seua croada particular contra "el laïcisme radical" que mena "cap a la dissolució de la democràcia".

El secretari general del Bloc Nacionalista Valencià, Enric Morera, i el portaveu del PSPV-PSOE a les Corts valencianes, Àngel Luna.

El president valencià tracta amb autèntica devoció vaticana la cúria autòctona. Va dedicar uns quants milions d'euros a l'organització de la V Trobada Mundial de les Famílies, esdevinguda els dies 8 i 9 de juliol del 2006. Mai no ha volgut especificar quants, però: va atomitzar les partides entre diverses conselleries, amagades en apartats envitricollats del pressupost, una tàctica que fa servir assíduament en les constants campanyes de publicitat institucional que encarrega a fi de transmetre una visió màgica del país.

La relació amb l'Església —que alguns qualifiquen de nacionalcatolicisme i uns altres de neotradicionalisme— és tan estreta que Camps no vol ni sentir parlar d'impartir l'assignatura d'educació per a la ciutadania —objecte de furibundes crítiques de part de García Gasco i que ja ha estat convenientment retallada al currículum valencià— en una llengua que no siga l'anglesa. En canvi, esmerça tot d'ajuts a la Universitat Catòlica Sant Vicent Màrtir, patrocinada per l'arquebisbat i que ofereix uns estudis de medicina no avalats pel Consell d'Universitats de l'estat. El resultat de tot plegat és que València compta amb la primera església dedicada a sant Josepmaria Escrivà de Balaguer, i que a tocar de la Ciutat de les Arts i les Ciències s'erigeix un megatemple que homenatjarà les *víctimes de la fe* de la guerra civil: una església en honor als *màrtirs del 36*.

L'actitud de Camps i del seu conseller d'Educació, Alejandro Font de Mora, ha provocat les primeres reaccions: les dues setmanes passades s'han fet manifestacions de repulsa simultànies a València, Alacant i Castelló de la Plana.

Com a Roma. En el cas valencià, alumnes i docents no sols critiquen la deriva anglòfila del Consell, sinó també les penoses condicions a què alguns es troben sotmesos —a causa de la proliferació de mòduls—, el decret de concert del batxillerat i l'ofec econòmic que pateixen les cinc universitats públiques: els rectors parlen de "situació de fallida tècnica", i és que els deuen 1.236 milions d'euros i els pressupostos del 2009 encara els fan augmentar el pessimisme —dels 899 milions d'inversió que els rectors van acordar al maig amb el govern valencià, la xifra final s'ha situat molt més avall: 616. De moment, ja hi ha prevista una vaga general de secundària per a la primera setmana de desembre.

Per tots els mitjans. L'obsessió del cap del Consell per a satisfer la majoria de mitjans de comunicació possible —i no sols Canal 9 i Ràdio 9, el tractament servil dels quals fins i tot ha aguditzat, en relació amb l'etapa d'Eduardo Zaplana— és una altra de les característiques de la seua acció de govern. A través del conveni Prensa Escuela, als centres escolars s'apilen diaris i més diaris pagats amb diners públics. Mitjançant les concessions de televisió digital terrestre (TDT), només ha estat benèvol amb els més propers ideològicament: Vocento (Las Provincias TV) i Popular Televisión (COPE) van resultar agraciats amb les dues concessions de caire autonòmic, i, a l'àmbit local, n'han eixit força contentes algunes altres com ara El Mundo TV, Libertad Digital TV o Intereconomía TV. Totes, sumades a algunes de més modestes amb capital cent per cent va-

lencià, presenten un Camps majestàtic. En canvi, ha emprès una ofensiva sense precedents contra les emissions de la televisió catalana en territori valencià, una cacera que ha estat suspesa per uns quants jutges, però que ha estat capaç de posar punt final a més de vint anys d'emissions de TV3 a les comarques més meridionals.

Si la dèria de Camps de controlar l'opinió publicada torna a acostar-lo a la figura de Berlusconi, no és pas menys curiosa la seua habilitat de reptar la justícia. No es fa lleis a mida, però sí que converteix en aforats càrrecs del seu partit imputats per presumptes casos de corrupció: a les Corts valencianes van aconseguir aquesta condició, ara fa un any i mig, els alcaldes d'Alacant i Torrevella, Luis Díaz Alperi i Pedro Àngel Hernández Mateo. El primer, l'investiguen per possible tracte de favor cap a un promotor d'aparcaments i per un presumpte delictes de desfalc de sis milions d'euros a l'empresa pública Mercalicante. El segon, és considerat susceptible d'haver practicat tràfic d'influències, ja que un terreny de 18 hectàrees que va adquirir el 2002 per 180.000 euros, va vendre'l, al cap de dos anys, per 5,4 milions d'euros.

Més ressò ha agafat encara la passivitat de Camps respecte al president de la Diputació de Castelló, Carlos Fabra, imputat per delictes contra l'administració pública, tràfic d'influències, frau fiscal i suborn. No sols no ha aplicat el codi ètic del PP, sinó que ha arribat a suavitzar-lo, al proppassat congrés autonòmic, a fi de no apartar cap càrrec públic si no hi ha una sentència ferma contra ell. Camps també ha saludat la recent mudança

EL TEMPS

EL TEMPS

Sempre de braç amb l'Església catòlica –ni que siga donant suport a uns estudis que no reconeix el Consell d'Universitats–, amb càrrecs del seu partit imputats per la justícia –com ara Carlos Fabra– i sempre ben tractat per la seua televisió pública, Canal 9. Camps exerceix un poder omnimode.

PRATS I CAMPS

EL TEMPS

A l'esquerra, José María Bernardo, professor de teoria dels llenguatges de la UV. A la dreta, Jordi Pérez Llavador, doctor en ciències de la informació i expert en opinió pública del CEU a Elx.

d'Andrea Fabra –filla de *don Carlos*– del Senat al Congrés dels Diputats, perquè li ha permès de rellevar l'acta de senador que quedava buida amb Alfonso Ferrada, ex-alcalde del PP a Borriana (Plana Baixa), imputat per un possible tracte de favor a una constructora i amb comptes bancaris a Andorra.

4x4. El poder omnímode de Camps i el seu partit es fonamenta sobre quatre pilars dobles: partit i govern estan fermament assentats sobre tots vuit. D'un costat hi ha el valencianisme, l'apel·lació a l'autoestima com a poble, la defensa dels grans esdeveniments també com a motor de l'economia i la reivindicació

permanent de quatre aspectes al govern central: aigua, millor finançament, més infraestructures i més dotació policíaca. D'un altre, quatre rotundes afirmacions que brollen de la ponència del PP aprovada setmanes enrere: sí al progrés, sí al futur (dues paraules fins ara patrimonialitzades per l'esquerra), sí al PP i sí a la Comunitat Valenciana (dos elements que els conservadors miren d'encavalcar a fi d'identificar el país amb el partit). Superar el 50% de vot els ho possibilita.

Els damnificats. En vista d'aquest panorama, els oponents tenen dues eixides: la retirada definitiva o la resignació. Àngel Luna, portaveu del PSPV-PSOE a les

Corts, opta per la segona: “Certament, ha arrelat la idea que el partit defensor dels interessos valencians és tan sols el PP, fins al punt que ara ens conviden a escollir entre ser socialistes o valencians”, diu. “Tenen una potència mediàtica enorme, i per això arrasa el seu discurs”, i no s'està de citar el lingüista George Lakoff, en el sentit que el PP ha aconseguit crear un marc propici a l'interior del qual els seus missatges penetren amb absoluta facilitat: “Camps afirma que és atàvic l'afany dels socialistes d'evitar que la Comunitat Valenciana cresca més que alguna comunitat limítrofe. Ens acusa de traïdors i dona a entendre que ens posem al servei de Catalunya.”

Luna ha qualificat el PP valencià de “premodern” i “preil·lustrat”, des de la trona parlamentària: “És que sempre reserven dret de vet a la part més ultramuntana de l'Església catòlica, i en concret al cardenal de València; d'això, en política, se'n diu teocràcia, i ens retrotrau a l'Europa premoderna i prèvia al Segle de les Llums.” El portaveu socialista considera que “la trajectòria victimista del PP ve de lluny, però sempre coincideix amb governs socialistes a l'estat: al 1992, per culpa de l'Expo de Sevilla i els Jocs Olímpics de Barcelona, i ara, a partir de la derogació del transvasament de l'Ebre”. “Això –continua– corre paral·lel a l'orgull de sentir-se valencià, una estratègia fonamentada en els grans esdeveniments: Terra Mítica, la Ciutat de

les Arts, la Volvo Ocean Race, la fórmula 1, la Copa de l'Amèrica i la visita del papa. Diuen que tot plegat posa València al mapa i estimulen així l'autoestima latent dels valencians, davant uns socialistes que, segons ells, manteníem València a la segona divisió i volem tornar a fer-ho." Sobre la política comunicativa, Luna opina que "mitjans favorables a banda, tenen un gran equip de comunicació i una jerarquia interna molt i molt potent: no s'admet la més mínima discrepància. Camps no perdona, és un executor fred". Un domini que inclou la publicitat institucional: "Vam pactar la creació d'un consell de publicitat institucional, però no pensen crear-lo. No volen cap control al seu monopoli absolut, el gabinet de premsa del president fins i tot pressiona les redaccions de diaris independents per saber com tractaran algunes notícies. Als que en són proclius, ni els truquen."

Luna no té "cap esperança" de millora de la democràcia valenciana abans del 2011: ni respecte a la pluralització de Canal 9, ni respecte a una regulació de la publicitat institucional ni respecte a la possible rebaixa al 3% de la tanca electoral.

El secretari general del Bloc i portaveu adjunt del Compromís pel País Valencià a les Corts, Enric Morera, coincideix que "ni amb Aznar ni si ara hi haguera Rajoy, Camps no gosaria fer aquest discurs", però tot seguit avisa que "nosaltres no som cap força negativa; som

positius: no som els del sí, som els del millor, i per això no mirem qui fa la proposta, sinó el seu contingut". "No deixarem que el PP aparega com una força valencianista, mirarem de desmuntar aquesta farsa. Els valencianistes, som nosaltres", rebla. Assegura que al PP "són uns demagogs, fan servir l'engany per a enredar la gent, venen que açò és el món mundial, però la veritat és que som líders en desocupació, en fracàs escolar, en mancança d'infraestructures i de llits hospitalaris, i hem perdut posicions a la renda *per capita*... Si fem arribar la mentida del discurs del PP, molta gent girarà els ulls cap al Bloc. Però per a furar la cartera a algú, t'hi has d'acostar; de lluny és molt difícil, i encara menys sent la comparsa del PSOE. Nosaltres no som comparsa de ningú."

Morera creu que els grans esdeveniments "tapan allò dolent. És com quan dius a un malalt que fa bona cara. El PP té molt ben estudiada aquesta tàctica, ha espremut molt bé l'orgull de ser valencià: mentre el PSOE va organitzar dos festivals de l'OTI, ells van aprofitar una etapa de bonança econòmica". A més, apunta que "allò que passa a les Corts, té poca transcendència" i que "la política lingüística del PP és millor que la del PSOE, ho corroboren els números, les línies en valencià. És una bona política? No, és insuficient, però és que l'altra era penosa. Cal recordar que el PSOE va prohibir 500 paraules a Canal 9".

Els experts. Doctor en ciències de la informació i expert en opinió pública, el professor del CEU d'Elx Jordi Pérez Llavador observa "una certa confusió entre el discurs institucional i el del partit", i acusa Canal 9 d'"ometre realitats", com ara el bandejament dels líders de l'oposició als informatius. Sobre el discurs de Camps, Pérez Llavador destaca que "és molt propagandístic, ben simple i amb l'enemic exterior habitual", així com també "abusa de fórmules superlatives de l'estil *els millors, líders o els més*, cosa que només genera il·lusió o frustració". En tot cas, "per al PP valencià, el nacionalisme i el socialisme són la protohistòria, i ha aconseguit ser identificat com el garant de la nova realitat valenciana, que no té res a veure amb aquell passat". "Pot passar que la realitat real es menge la realitat construïda, però allò més factible és que el discurs es desgaste, i per això caldrà almenys una dècada."

José María Bernardo, professor de teoria dels llenguatges de la Universitat de València, diu que "els informatius de Canal 9 són els altaveus de presidència; hipèrboles, metàfores buides de contingut, llenguatge ambigu... Canal 9 actua com ho podria fer una televisió privada, i les televisions privades concedides pel Consell actuen com Canal 9". "Es compleix la teoria de la agulla hipodèrmica: el poder absolut dels mitjans sobre l'opinió pública. El seu discurs ha fidelitzat molts votants. Tenen un poder terrible en la construcció de l'opinió pública: han creat un model de societat que pensar a la gent com a ells els convé i desacrediten els intel·lectuals, els periodistes que no els fan costat... perquè no són bons valencians! Com es fa això? Ignorant-los. No s'hi parla en contra, però la seua veu no se sent."

L'estiu del 2006, el de la visita papal, Camps va decidir de liquidar el zaplanisme de les llistes a les Corts i volar tot sol. "Cavallers, va de bo!", va rumiar, fent servir l'argot de la pilota valenciana. Els resultats electorals del 2007 i del 2008 l'han confirmat com a líder absolut. Tant, que avui Zaplana està retirat, a Rajoy el veu com un predecessor, i a Zapatero, al detestat Zapatero, com una víctima propiciatòria de la seua escalada política.

*Victor Maceda
Violeta Tena*